

Återkoppling

Granskningen sker utifrån förordning (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta och utifrån andra relevanta bestämmelser. Skolinspektionen har förståelse för att gymnasieskolorna i dagsläget är starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av covid-19 och Skolinspektionen anpassar därför för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet.

Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå, men under andra omständigheter, menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att genomföra en framåtsyftande granskning av gymnasieskolornas arbete under denna period. Granskningen har skett genom en intervju med rektorn. Nedan följer Skolinspektionens återkoppling. Återkopplingen innehåller det som rektorn anser fungerar, det som rektorn anser är utmaningar samt rekommendationer från Skolinspektionen för att ytterligare höja kvaliteten i utbildningen. Det som återges nedan är ingen heltäckande bild av allt som samtalet med rektorn omfattade, utan det som Skolinspektionen valt att lyfta fram för att bidra till förbättringsåtgärder utifrån den speciella situation som skolan befinner sig i.

Distansundervisning

Det som fungerar är bland annat att skolans förstelärare har i uppdrag att utveckla distansundervisningen, och skolan har satsat på utbildning för lärarna. I nuläget fokuserar förstelärarna på distansmetodik och har workshops med personal. Skolan har sett till att alla elever har tillgång till datorer och wifi. Alla lärare som vill distansarbetar och de biträdande rektorerna följer upp undervisningen via daglig kontakt i bland annat programlagen, och med förstelärare varje vecka. En diskussion pågår till exempel om hur varje undervisningssituation ska lösas digitalt. Inspelade föreläsningar och andra moment görs tillgängliga så att de elever som behöver kan repetera. Skolans avgångselever har större delen av sin utbildning arbetsplatsförlagd denna termin och gymnasiearbete och examinationer sköts delvis digitalt genom program som är kopplade till skolans lärplattform. Elevhälsans personal är tillgängliga på skolan så att elever i behov av särskilt stöd kan få det. Speciallärarna har skapat en "studio", en verksamhet med fem elever per klassrum, där elevassistenter i samverkan med speciallärare på olika sätt coachar elever som behöver stöd. Enligt rektorn kan elever med koncentrationssvårigheter gynnas av att arbeta på distans.

Andra framgångsfaktorer är att skolan sedan tidigare satsat på digitalisering och har goda förutsättningar för distansundervisning, samt att rektorn har stor erfarenhet av distansutbildning. De nya arbetssätten har inneburit att skolans personal på ett positivt sätt samlas kring ett viktigt arbete. Rektorn understryker att det har skett en stor utveckling inom digitala arbetssätt, inte minst bland yrkeslärare.

Det finns utmaningar när det gäller att följa upp i vilken utsträckning eleverna är aktiva under lektioner och inte bara inloggade, exempelvis elever som behöver motiveras och/eller behöver extra anpassningar. Ett behov finns att hjälpa elever med struktur, och här har skolan utvecklat "nätetikett" i form av ett flödesschema som tydligt beskriver för eleverna hur skolarbetet på distans ska bedrivas.

Rekommendationer

- Att lärare tillämpar olika pedagogiska strategier för interaktion och återkoppling för att skapa variation i undervisningen och för att på bästa sätt stödja elever så att de aktivt deltar i distansundervisningen.

Distansundervisning kräver olika strukturer för interaktion och återkoppling i syfte att stärka elevers motivation och stödja de elever som behöver extra anpassningar. Tyresö gymnasium arbetar bland annat med att hjälpa elever med struktur. En viktig del i distansundervisningen är interaktion och återkoppling. Täta avstämningar mellan elever och lärare kan byggas in under pågående lektion så att läraren kontinuerligt får en bild av hur det går för eleverna med uppgifter och utifrån det kan ge en snabb och tydlig återkoppling samt stöd för det fortsatta arbetet. Även mentorer kan ges i uppdrag att följa upp och reflektera med eleverna hur studierna fungerar. För att upprätthålla elevers motivation är variationen av distansundervisningen viktig, precis som när undervisningen bedrivs i skolans lokaler. Inplanerade moment som uppmanar till att exempelvis lösa problem tillsammans med andra elever, eller ge uppgifter som kräver någon form av praktisk aktivitet är exempel på inslag i undervisningen som behöver kombineras med genomgångar och eget arbete för att upprätthålla elevers motivation och engagemang.

Betygsättning

Det som fungerar är bland annat att lärarna arbetar utifrån en struktur som rektorn utarbetat, och som tydligt visar vad som en elev redan uppnått i en kurs och vad som faktiskt saknas, så att lärarna ska fokusera på det sistnämnda i undervisningen. Det mesta bedömningsarbetet genomförs på distans, till exempel med hjälp av muntliga presentationer, analyser och genom skriftliga prov, även om det är svårare att kontrollera en provsituation på distans. Lärarna samverkar kring bedömning i sina ordinarie forum som ämnesgrupper och programarbetslag som numera genomförs digitalt.

Det finns utmaningar när det gäller bedömning av praktiska moment, och skolan använder sig av möjligheten att, efter att ha gjort noggrann inventering av behoven, i första hand ta in avgångseleverna till skolan. Samtidigt pågår planering för hur övriga årskurser ska ges undervisning och bedömas i praktiska moment, för att slippa skjuta upp läsårets betygsättning. Avsaknad av nationella prov som måttstock är problematisk; rektorn brukar vanligtvis använda dem i sin uppföljning och efterlyser att skolor skulle få tillgång till tidigare nationella prov. Tidigare uppföljning har dock visat att lärarnas bedömning ligger på en bra nivå.

Rekommendationer

- Att samverkan mellan lärare tydligt inriktas på att skapa en samsyn om hur underlaget kan utvärderas allsidigt vid betygssättningen.

Skolinspektionen rekommenderar att lärares samverkan i bedömningsfrågor tydligt inriktas på den summativa bedömningen och den allsidiga utvärderingen av elevers kunskaper vid betygssättningen. Enligt Skolinspektionens erfarenhet behöver lärares samverkan när det gäller bedömning ofta en tydligare inriktning på den allsidiga bedömningen av elevers kunskaper som leder till lärarens beslut om betyg. Det betyder att lärare kan behöva stöd i ett strukturerat arbete, som syftar till en allsidig summativ bedömning av elevers kunskaper gentemot kunskapskraven, vilket kan vara särskilt viktigt i den rådande situationen med annorlunda, och i viss mån osäkrare, förutsättningar för bedömning. Den speciella situationen ställer högre krav på lärares professionella bedömning när de ska värdera elevers kunskaper utifrån befintligt underlag. Vid distansundervisning kan det exempelvis vara så att tidigare underlag är mer giltiga och tillförlitliga eftersom uppgiftsformatet sätter begränsningar och distansarbete kan vara obekant för eleven. Det kan till exempel ha varit så att själva omständigheten att uppgiften genomfördes på distans återspeglas i elevens resultat, snarare än elevens förmåga att genomföra uppgiften. Vidare kan lärarna behöva fästa större vikt vid underlag som gäller mer väsentliga eller mer omfattande delar av ämnets syfte och kursens centrala innehåll.

Garanterad undervisningstid

Det som fungerar är bland annat att distansundervisningen följer schemat i realtid och om lektioner ställs in så bokförs det. Om det vid uppföljningen framkommer att lektioner inte har utförts justeras schemat och om det gäller årskurs 3 kompenseras den uteblivna undervisningen direkt. Rektorn inväntar huvudmannens beslut om kurser som enligt lärares bedömning skulle behöva förlängas i tid, till exempel genom längre skoldagar.

Det finns utmaningar när det gäller genomförandet av vissa praktiska moment, exempelvis har sminkning inom stylistutbildningen behövt ställas in på skolan på grund av risk för smitta. Detta har skolan löst genom att yrkesutbildningarna till stor del är arbetsplatsförlagda (APL) och de praktiska moment som inte var möjliga att genomföra på skolan har eleverna istället fått utföra på APL enligt arbetsplatsens regler, med adekvat skyddsutrustning. Någon arbetsplats där elever haft sin APL har stängt ner, och i dessa fall kompenserar skolan tillfälligt med motsvarande skolförlagd utbildning. Rektorn befärar framtida utmaningar när det gäller gymnasieskolornas tillgång på APL-platser när den ekonomiska krisen drabbar företagen.

Skolinspektionen gör bedömningen att rektorn i nuläget hanterar dessa utmaningar på ett sådant sätt att myndigheten inte behöver ge någon rekommendation avseende om rådet garanterad undervisningstid.

I och med denna återkoppling avslutas granskningen och ingen uppföljning kommer att ske.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Westerman Annerborn
Föredragande

Denna återkoppling är beslutad av: Renata Grelak

Bilaga: Författningsstöd

Nedan beskrivna författningsstöd gäller nationella program, introduktionsprogram och vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan.

Distansundervisning

1 kap. 3–4 §§, 2 kap. 9 § och 3 kap. 3 § samt 5–9 §§ skollagen (2010:800)

7 § förordningen (2020:115) om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta

9 kap. gymnasieförordningen (2010:2039)

6 kap. förordning (2014:854) om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning

Läroplan för gymnasieskolan, Lgy 11, avsnitt 2.6 Rektors ansvar.

Betygssättning

2 kap. 9 §, 3 kap. 13–20 §§ skollagen och 15 kap. 21–27 §§ skollagen

10 § förordningen om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta

8 kap. 1–2 §§ gymnasieförordningen

6 kap. förordning (2014:854) om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning

Lgy 11, avsnitt 2.5 Bedömning och betyg samt avsnitt 2.6 Rektors ansvar.

Garanterad undervisningstid

2 kap. 8–9 §§, 16 kap. 11–11 a och 15–18 §§, 17 kap. 6–7 §§ och 17 a kap. 7–8 §§ skollagen

5–7 och 9 §§ förordningen om utbildning på skolområdet och annan pedagogisk verksamhet vid spridning av viss smitta

1 kap. 7 §, 3 kap. 1–4 §§ och 4 kap. 12–13 och 22 §§ gymnasieförordningen

6 kap. förordning (2014:854) om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år och statsbidrag för sådan utbildning

Lgy 11, avsnitt 2.6 Rektors ansvar.